

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ І
ТОРГІВЛІ**

ЗАТВЕРДЖУЮ

Голова приймальної комісії

Людмила КРУКЕВИЧ

«28» березня 2025 р

**ПРОГРАМА
СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ
ДЛЯ ВСТУПНИКІВ
НА ОСНОВІ ПОВНОЇ ЗАГАЛЬНОЇ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ**

РОЗГЛЯНУТО

на засіданні циклової комісії
соціально-гуманітарних дисциплін

Протокол № 8

від « 25 » березня 2025 р

Голова циклової комісії

_____ Наталія МУРМИЛА

Тернопіль
2025

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Метою вступних випробувань (співбесіди) з історії України є виявлення рівня сформованості ключових та історичної компетентності випускників школи, визначення відповідності результатів їх навчально-пізнавальної діяльності Державному стандарту. Програма вступного тестування з історії України розроблена з урахуванням основних складових історичної свідомості, мети, змісту та результатів навчально-пізнавальної діяльності, які закладені в Державному стандарті базової і повної загальної середньої освіти та чинній навчальній програмі з історії України для закладів загальної середньої освіти. Вона охоплює шкільний курс історії України від найдавніших часів до сьогодення. Програма передбачає перевірку рівня сформованості в учнів насамперед історичної компетентності, до елементів якої належать:

➤ **хронологічна компетентність** – уміння орієнтуватися в історичному часі, встановлювати близькі та далекі причинно-наслідкові зв'язки, розглядати суспільні явища в конкретно-історичних умовах, виявляти зміни і послідовність життя суспільства;

➤ **просторова компетентність** – уміння орієнтуватися в історичному просторі та знаходити взаємозалежності в розвитку суспільства, господарства, культури і природного довкілля;

➤ **інформаційна компетентність** – уміння працювати з джерелами історичної інформації, інтерпретувати зміст джерел, визначати їх надійність, виявляти і критично аналізувати розбіжності в позиціях авторів джерел;

➤ **логічна компетентність** – уміння визначати і застосовувати теоретичні поняття для аналізу й пояснення історичних подій та явищ, ставити запитання та шукати відповіді, розуміти множинність трактувань минулого та зіставляти різні його інтерпретації;

➤ **аксіологічна компетентність** – уміння формулювати оцінку історичних подій та історичних постатей, співвідносно до цінностей та уявлень відповідного часу чи відповідної групи людей, осмислювати зв'язки між історією і сучасним життям.

Матеріали співбесіди з історії України включають 30 питань.

Програма вступного випробування (співбесіди) з історії України розроблена на основі «Програми зовнішнього незалежного оцінювання результатів навчання з історії України, здобутих на основі повної загальної середньої освіти», затвердженої наказом Міністерства освіти і науки України №696 від 26.06.2018.

Дана програма містить вступ, 32 теми навчального матеріалу та їхній короткий зміст. В окремому пункті запропонований перелік історичних постатей та об'єктів обов'язкових для візуального розпізнання.

ПРОГРАМНІ ВИМОГИ

1. Україна в роки Першої світової війни Україна в геополітичних планах країн Антанти і Центральних держав. Війна та українські політичні сили. Головна українська рада. Союз визволення України. Загальна українська рада. Воєнні дії на території України в 1914–1917 рр. Українці в арміях воюючих держав. Українські січові стрільці. Політика Російської імперії та Австро-Угорщини на українських землях у 1914–1917 рр.

2. Початок Української революції Революційні події в Україні 1917 – на початку 1918 р. Українізація армії. Еволюція поглядів політичних сил України в питанні самовизначення. Універсали Української Центральної Ради. Відносини УЦР з Тимчасовим урядом та більшовицькою Росією. Проголошення УНР. Кримськотатарський національний рух. «Всеукраїнський з'їзд рад» у м. Харків. Перша війна більшовицької Росії з УНР. Бій біля станції Крути. Події 1917 р. в Криму. Проголошення незалежності УНР. Окупація більшовицькою Росією України. Берестейський мирний договір. Вигнання більшовиків із території УНР. Похід Петра Болбочана на Крим. Конституція УНР.

3. Розгортання Української революції. Боротьба за відновлення державності Гетьманський переворот. Українська Держава. Західноукраїнська Народна Республіка. Український національний рух на Буковині й у Закарпатті. Акт злуки УНР та ЗУНР. Українсько-польська війна 1918–1919 рр. Директорія. Друга війна більшовицької Росії з УНР. Більшовицький режим в Україні. Ухвалення Конституції УСРР 1919 р. Політика воєнного комунізму. Червоний терор. Військова інтервенція Антанти на півдні України. Денікінський режим в Україні. Повернення більшовицької влади. Перший Зимовий похід. Варшавська угода між УНР та Польщею. Польсько-радянська війна на території України. Другий Зимовий похід армії УНР. Холодноярська республіка (1919–1922 рр.). Культура та духовність

4. Встановлення комуністичного тоталітарного режиму в Україні Масовий голод у південних губерніях УСРР. Антирелігійна кампанія. Неп в УСРР. Входження УСРР до складу СРСР. Утворення Кримської АСРР. Національна політика радянської влади в УСРР. Молдавська АСРР. Суспільно-політичне життя. Ліквідація багатопартійності. Політика коренізації (українізації) в УСРР. Згортання непу і перехід до директивної економіки. Індустріалізація. Кампанія з ліквідації неписьменності дорослих. Культура. Духовне життя.

5. Утвердження більшовицького тоталітарного режиму в Україні. Форсована індустріалізація, Насильницька колективізація. Примусові хлібозаготівлі. Опір селянства. Голодомор 1932–1933 рр. – геноцид Українського народу. Масштаби та наслідки Голодомору. Масові репресії та їх ідеологічне виправдання більшовицьким режимом. Політичні процеси 1920-х початку 1930-х рр. Згортання українізації. Ідеологізація суспільного життя в Україні. Культ особи. Великий терор. Биківня та інші місця масових поховань жертв репресій. Національно-демографічні зміни. Розстріляне відродження. Антирелігійна кампанія.

6. Західноукраїнські землі в міжвоєнний період. Правовий статус українських земель у складі Польщі. Національна політика та міжнаціональні відносини. Економічне і соціальне становище населення. Українська кооперація. Просвітні організації краю. Українські політичні і громадські організації. Українська військова організація та ОУН. Українські землі у складі Румунії. Татарбунарське повстання. Суспільно-політичне життя. Українські землі у складі Чехословаччини. Правовий статус Закарпаття.

Суспільно-політичне й соціально-економічне життя. Карпатська Україна. Карпатська Січ. Культура та духовність. Політичне і культурне життя української еміграції.

7. Україна в роки Другої світової війни Українське питання в міжнародній політиці напередодні Другої світової війни. Радянсько-німецькі договори 1939 р. Початок Другої світової війни. Окупація Червоною армією Галичини, Волині, Північної Буковини, Хотинщини та Південної Бессарабії. Радянізація. Масові політичні репресії 1939–1940 рр. Початок німецько-радянської війни. Бойові дії в 1941–1942 рр. Відступ Червоної армії. Мобілізаційні заходи. Злочини комуністичного тоталітарного режиму. Окупація України військами Німеччини та її союзниками. «Новий порядок». Масове знищення мирного населення. Голокост. Опір окупантам. Український визвольний рух. Проголошення Акта відновлення Української Держави. Поліська Січ. Українська повстанська армія. Українсько-польське протистояння. Радянський партизанський рух. Бойові дії 1942–1943 рр. Вигнання німецьких військ та їхніх союзників з Правобережної та Південної України. Депортація кримських татар та інших народів Криму. Завершення бойових дій на території України. Українці у військових формуваннях держав Об'єднаних Націй. Внесок українського народу в перемогу над нацизмом. Українське питання на Тегеранській, Ялтинській і Потсдамській конференціях. Ціна війни. Культура й духовність.

8. Україна в перші повоєнні роки Україна – співзасновниця ООН. Встановлення кордонів УРСР у міжнародних договорах. Посилення радянзації та репресії у західних областях УРСР. Український визвольний рух у 1944–1950-х рр. Обмін населенням між Польщею й УРСР. Масові депортації (1944–1946 рр.). Операції «Вісла» і «Захід». Ліквідація УГКЦ. Внутрішньополітична й економічна ситуація в УРСР. Масовий голод 1946–1947 рр. Ідеологічні кампанії. «Чистки» творчої інтелігенції. Культура й духовність.

9. Україна в умовах десталінізації. Участь українців у повстаннях у сталінських концтаборах. XX з'їзд КПРС. Десталінізація і лібералізація суспільного життя. Зміни адміністративно-територіального устрою: входження Кримської області до складу УРСР. Зміни в управлінні господарством. Зародження дисидентського руху та його течії. «Шістдесятництво». Антирежимні виступи 1960-х рр. Культура й духовність.

10. Україна в період загострення кризи радянської системи. Ідеологічні орієнтири партійно-радянського керівництва. Конституція УРСР 1978 р. Економічна ситуація в УРСР. Дисидентський рух: течії, форми і методи боротьби. Українська громадська група сприяння виконанню Гельсінських угод. Самвидав. Кримськотатарський національний рух. Культура й духовність.

11. Відновлення незалежності України. Початок перебудови в СРСР. Чорнобильська катастрофа. Стан економіки. Шахтарські страйки. Гласність і політичний плюралізм. Український національно-демократичний рух. Зміни в політичному керівництві УРСР. Формування багатопартійної системи. Вибори до Верховної Ради УРСР і до місцевих рад 1990 р. Декларація про державний суверенітет України. Революція на граніті. Створення Автономної Республіки Крим (АРК). Меджліс кримськотатарського народу (червень 1991 р.). Спроба державного перевороту в СРСР у серпні 1991 р. Акт проголошення незалежності України. Референдум і вибори Президента України 1 грудня 1991 р. Розпад СРСР. Міжнародне визнання України. Культура. Духовне відродження.

12. Становлення України як незалежної держави. Державотворчі процеси в незалежній Україні. Повернення кримських татар на батьківщину. Статус Криму. Суспільно-політичне життя. Особливості формування багатопартійності. Конституція України. Економіка України в 1991–1998 рр. та в 1998–2004 рр. Запровадження гривні.

Демографічні та міграційні процеси. Олігархічна система. Початок інтеграції в європейський і світовий простір. Політична розбудова суспільства. Рухи протесту на початку 2000-х рр. Помаранчева революція. Україна в системі міжнародних відносин. Культура й духовність.

13. Творення нової України Суспільно-політичне життя України в 2005–2013 рр. Авторитарний режим Віктора Януковича. Революція Гідності. Небесна Сотня. Анексія Росією Криму. Агресія Росії проти України. Російсько-українська війна. Добровольчі батальйони. Волонтерський рух. Реакція світової спільноти. Спроби мирного врегулювання. Соціально-економічний розвиток України до і після 2014 р. Євроінтеграційний поступ України: угода про асоціацію між Україною та ЄС. Режим безвізового в'їзду в країни ЄС Для громадян України. Культура й духовність.

ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ СПІВБЕСІДИ ПО ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

1. Що таке нацистський „новий порядок” в Україні в 1941-1944 рр. Голокост.
2. Якими були результати та історичне значення Всеукраїнського референдуму 1 грудня 1991 р.?
3. Назвіть реформи М. Хрущова та їхні наслідки для України.
4. Чому утворилась Центральна Рада? Яку роль в українській революції відіграли М. Грушевський, В. Винниченко?
5. Коротко опишіть І Універсал Центральної Ради та його історичне значення.
6. Якими були передумови проголошення Української Народної Республіки в ІІІ Універсалі Центральної Ради.?
7. Чому більшовики радянської Росії розв'язали війну проти УНР (кінець 1917 – початок 1918 рр.)? Чому було проголошення незалежність УНР?
8. На чий підтримку опиралась Українська держава П. Скоропадського?
9. Назвіть основні течії опозиційного руху в Україні (1965-1985 рр.).
10. Що передбачала політика «воєнного комунізму» в Україні в 1919-1920 рр.?
11. Коли і чому проголошено Західноукраїнську Народну Республіку та Злуку УНР і ЗУНР.
12. Як відбувався розвиток культури в 1920-ті рр..? Що таке «розстріляне відродження»?
13. Доведіть, що в умовах деєсталінізації відбулося пожвавлення літературно-мистецького життя. Хто такі «Шістдесятники»?
14. Дайте характеристику «новій економічній політиці» і особливостям її впровадження в Україні.
15. Опишіть процес приєднання Західної України до УРСР. Що таке «радянська» західних областей України в 1939-1941 рр.
16. Охарактеризуйте явища паціфікації та колонізації українських земель у складі Польщі в 20-30 рр. ХХ ст. Які території України належали Румунії та Чехословаччині в 20-30 рр. ХХ ст.?
17. Чому ЗУНР проіснувала лише в 1918-1919 рр.?
18. Яким чином «українське питання» було вирішено на Паризькій мирній конференції?
19. Як і чому прийшов до влади П. Скоропадський?
20. Що таке рух Опору та якими були його течії в Україні в роки Другої світової війни? Доведіть значний внесок українського народу в перемогу в Другій світовій війні.

21. Під час керування якого політичного діяча відбулася епоха «відлиги»? Чому вона отримала таку назву?
22. Коротко охарактеризуйте політичне життя в Україні. Кого обрано на виборах Президента України 1993, 1999, 2004, 2010, 2014, 2019 рр.?
23. Охарактеризуйте голодомори 1921-1923 рр., 1932-1933рр., 1946-1947 рр. в Україні : причини і наслідки.
24. Коли і чому була розпочата політика НЕПу?
25. Коли і чому відбулася Революція Гідності та Російсько-українська війна 2014-2022 рр.?
26. Коли і чому відбулося відновлення політики радянзації в західних областях України? Що передбачало придушення визвольного руху 1944—1954 рр.?
27. Розвиток культури на початку XX ст. Освіта. Наука. Назвіть видатних діячів культури того періоду.
28. Що таке європейська інтеграція України? Що вона здійснила на шляху до неї?
29. Коли і чому відбулося проголошення незалежності України? Яке значення мали референдум 1 грудня 1991 р. і вибори Президента України?
30. «Перебудова» та її особливості в Україні. Чорнобильська катастрофа та її наслідки.

ОЦІНЮВАННЯ ВСТУПНОЇ СПІВБЕСІДИ З ІСТОРІЇ УКРАЇНИ

За повністю виконане завдання робіт вступник отримує 100 балів

Критерії оцінювання знань з історії України (співбесіда)

Рівні навчальних досягнень	Бали	Загальні критерії, якими оцінюються навчальні досягнення вступників
Початковий	50-59	Вступник може розрізняти об'єкт вивчення і відтворити деякі його елементи. Вступник фрагментарно відтворює незначну частину навчального матеріалу, має нечіткі уявлення про об'єкт вивчення, має здатність до елементарного викладу думки. Вступник відтворює менше половини навчального матеріалу
Середній	60-74	Вступник знає близько половини навчального матеріалу. Розуміє основний навчальний матеріал, здатний з неточностями дати визначення понять. Вступник виявляє знання і розуміння основних положень навчального матеріалу. Відповідь його правильна, але не достатньо осмислена.
Достатній	75-89	Вступник правильно і логічно відтворює навчальний матеріал, розуміє основоположні теорії і факти, застосовує вивчений матеріал у складних ситуаціях. Знання є достатньо повними, він вільно застосовує вивчений матеріал, розуміє факти, вміє наводити окремі власні приклади на підтвердження власних думок, застосовує вивчений матеріал у стандартних ситуаціях, намагається аналізувати і систематизувати інформацію, застосовувати загальновідомі докази у власній аргументації

Високий	90-100	Вступник глибоко і докладно відповів на всі питання, в тому числі і додаткові; вміє самостійно та чітко аргументувати основні теоретичні положення, які він викладає у своїй відповіді; ілюструє наведені у відповідні думки потрібними прикладами, причому не тільки запозиченими з підручника, а й підібраними самостійно; спроможний глибоко та всебічно аналізувати історичні факти і процеси, аргументує свої висновки; спроможний здійснювати порівняльний аналіз розвитку історичного процесу в Україні з відповідними явищами світової історії.
---------	--------	---

СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

1. Бойко О. Історія України: підручник / Олександр Бойко. – 9-те вид, допов. – Київ: ВЦ «Академія», 2023. – 560 с.
2. Гончарук П.С. Курс лекцій з історії України від найдавніших часів до початку XX ст. – Центр навчальної літератури, Київ – 2009 р. 528 с.
3. Гісем О.В. Історія України. Збірник типових тестових завдань: навч. посіб. / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.: Український центр підготовки абітурієнтів, 2013. - 208с.
4. Гісем О.В., Мартинюк О.О., Трухан О.Ф. Історія України. 7-9 класи: Наочний довідник / О.В. Гісем, О.О. Мартинюк, О.Ф. Трухан. - К.; Харків: Веста, 2007. - 176 с.
5. 4.Гісем О.В., Мартинюк О.О. Історія України. 10-11 класи: Наочний довідник / О.В.Гісем, О.О.Мартинюк. - К.;Х.: Веста, 2007. - 152 с.
6. Островський В.В. Готуємося до зовнішнього незалежного оцінювання: збірник тестових завдань з історії України / В.В.Островський. - 2-ге видання, доповнене. - Тернопіль: Мандрівець, 2014. - 424 с.: іл.
7. Кульчицький С. В. Історія України: Довідник для абітурієнтів та школярів загальноосвітніх навчальних закладів. / С. В. Кульчицький, Ю. А. Мицик, В. С. Власов. - К.: Літера ЛТД, 2009. - 528 с.
8. Коріненко П. С. Історія українського селянства: навч.-метод. посіб. / П. С. Коріненко – Тернопіль : 2011. 234 с.
9. Палій О. Історія України / Олександр Палій. – 3-тє вид. – Київ: К.І.С., 2017. –596 с.

Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Електронні видання - Український інститут національної пам'яті
URL:<https://uinp.gov.ua/elektronni-vydannya>
2. Грицак Я. Нариси з історії України формування
URL:<http://history.franko.lviv.ua/PDF%20Final/Grycak.pdf>
3. Кудряченко А.І., Калінічева Г.І., Костиря А.А. Політична історія України. К., 2006.URL: <http://ivinas.gov.ua/images/Polit-History.pdf>
4. Історія Криму першої половини XX ст. Нариси.
URL:<https://www.aup.com.ua/istoriyakrimu-pershoi-polovini-khkh-st-na/>
5. Історія України XX ст. в архівних документах:
URL:<tps://archives.gov.ua/wpcontent/uploads/2020/03/20-4.pdf>
6. Сіверянський літопис. Архів номерів. <http://www.siver-litopis.cn.ua/arch.htm>